

REDACȚIA
Ad. strada Aulich Nr. 1
ABONAMENTUL
întra Austro-Ungaria :
un an 20 cor. pe $\frac{1}{2}$ /s
10 cor. pe $\frac{1}{4}$ de an
cor. pe 1 lună 2 cor.
și de Duminică pe an
- 4 coroane. —
Pentru România și
străinătate pe an:
40 franci.
Inscriptio nu se napoliază

ADMINISTRAȚIA:
Arad, strada Aulich Nr. 1

INSERTIUNILE:
de un șir garmon: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
și timbr de 60 bani de
fiecare publicație.

Atât abonamentele cât și
insertiunile sunt să se plăte
înainte în Arad.

Scriitori nefrancate nu se
primește.

TRIBUNA POPORULUI

Românii „străini”.

E greu să fi străin în țara ta, mai greu să ajungi să fi străin teara ta, dar' greu afară din cale să fi socotit străin și străin să te simți ori și unde pe față pământului, această soartă afară din cale grea are Români ardelean.

E mai presus de toată îndoială, el e în Ardeal acasă la densus, e socotit de cei la concetațeni și drept un fel de străin, e tratat vieata comună a țările sale ca străin numai că străin între străin se simți cătă vreme e nevoie a lui parte la vieata publică și directorul plătit din roadele muncii îl întâmpină ca pe un dujman, judecătorul, la care cauta drept, îl vorbește în o limbă pentru străin și îl socotește vinovat chiar numai pentru că e ceea ce este, aceea el nu poate să cunoască ceea ce iubirii de țeară, prin care nu se perde el însuși pe sine în rea obștie cetățenească. Iubește densus, pe care și-a petrecut luminoasele zile ale copilariei, care-l țină cu roadele lui și în care zac mintele părinților săi, iubește pe ele sale și pe prietenii săi din țară, își iubește biserică, în care să se desfășure în totă libertate, își iubește neamul trecut prin de multe și de grele încercări, nu poate să iubească pe cei dintre concetațenii săi și nu poate să se entuziasmeze pentru asemenele țările sale, care îl fac să nu se susțină.

Statul ungur instrânează prin hala lui organizație pe cei mai mulți dintre concetațenii săi și însăși pe cei Români îl împinge cu totă starință peste hotare, spre în gândul lor binecuvântată, în direcția unui tranzit pe Rumania, judecătorul nu îndeamnă să înainte de a fi judecat să nu poată să-și jignească în casă desfașurare a vieții lui deținute.

Ori și cat de mult ar iubi însă un ardelean țeară aceasta, în ce e socotit pământean, el nu este acasă la densus.

Calca cuprins de emoții pe partea lui, și un fel de beție poate îl cuprinde, când în așezările liberale și românești își vede înspăte visurile, dar' în curând e cuprins de simțemantul, că străin este și aici, altfel străin, dar' totuști.

Temul și impreguriile, amestecul de sânge și înfluirile culturale produse între Români din Ardeal și din România multe deosebi în ceea ce privește deprinderile și apucaturile, simțemantele, morile morale și felul de a vedea lucrurile. Nu-și dau cu toate acestea despre cele ce se petrec deudeca cu pripire cei ce cred, că virtutea acestor deosebiri etice li-e deosebit de mare, cătă odata vieata în România.

Cu total alta e cauza.

Încă sunt cum doze sute de ani, în tratatul de pace încheiat la Carlovăț între Poarta otomană și regatul Poloniei, domnii țărilor române au fost obligați printre un articol special să nu dea nici adăpost, nici ocrotire celor ce fie în Polonia, fie în țările Imperației turbura ordinea, ci să-i extradeze guvernului lor.

Azi regatul Poloniei nu mai există, iar țările române s-au unit și formează regatul român neutraționator, care poate să dea adăpost și ocrotire orii și cui și numai pe facetori de reale e obligat să-i extrada.

Ceea ce însă pe acele timpuri era Polonia, e azi regatul ungar, un cuibar de disordine socială, un stat desechilibrat, în care guvernul se susține numai nesocotind legă și reprimând cu violență nemulțumiri legitime, un nesărat isvor de neliniște pentru statele vecine. E nevoie de ceea ce Ungaria să ceră azi de la vecinii ei ceea ce Polonia cerea sună acum două sute de ani, ajutor contra cetățenilor ei agitați de legitima nemulțumire.

Oamenii de stat ai României nu sunt obligați să fie seama de cerearea aceasta, și nu este între luptătorii Românilor din Ardeal nici unul, care se poate plângă, că, viind în România, n'a fost primit aici cu toată dragostea. S'a întâmplat, căci drept, că unii dintre oamenii de stat ai României, ținând să nu atingă susceptibilitatea vecinilor săi maghiari, și au dat pe față dragostea mai mult noaptea decât la lumina zilei și în dosul ușilor bine pazite, dar dragostea și așa tot dragoste rămâne și cei mulți au avut totdeauna destul simțemant de dignitate, ca să facă în vedere tuturora și fără de sfială, dacă nu chiar cu ostentație ceea-ce erau datori a face. Până chiar și mult chibzuitul Rege Carol nu numai a acordat audiențe unora dintre Ardeleani prizonierii de guvernul lor, ci a dispus totodată, că lucru acesta să fie adus prin „Monitorul Oficial“ la cunoștința tuturora, pentru ca să se știe, că în România cei ce se luptă pentru corectarea actualei organizații a statului ungur nu sunt puși în rândul oamenilor politice com promisi.

Maghiarii s-au plâns dar, că cercurile politice din România încurajază pe luptătorii români din Ardeal, ba au mers mai departe și au afirmat că întreaga mișcare națională română din Ardeal oamenii de stat ai României au pus-o la cale și-o întrețin prin agenții lor bine știuți.

Această afirmație a maghiarilor ar fi rămas și ea fără de efect, dacă Români ei însăși n-ar fi abusat de dragostea frâțească, pe care se intemeiază legăturile dintre densus.

Nar fi de nici un folos să intru în amănuntele acestor abusi. Le stim cu toții. Dacă au abusat unii dintre oamenii politici ai României de străinătăre, de lipsa de pricepere, ori de slabiciunile unora dintre frații lor din Ardeal, au fost și

intre Ardeleani oameni, care au abusat de bunăvoiță și de incredere, cu care au fost întâmpinați în România.

N'avem să mai cercetăm, în care parte e mai mare vina: e destul, că în urma acestor abusi trebuie să neapărat să stabească legăturile de iubire, de stima și de incredere, și e învederat, că prin aceasta Ardeleani, care suau cei mai slabii, au perduț mai mult.

Aceasta e faptă politicește importantă: certurile urmate prin gazete între levantini și nelevantini, diletanți și stat unit, căci și altii în politică, sunt numai urmări ale instrâinării rezultate din abuzurile facute din ambele părți. Lueru trist e, că nici Ardeleani nu mai au incredere în oamenii politici ai României, nici oamenii de stat ai României nu mai pot să întâmpine cu inima deschisă pe frații lor din Ardeal, eara noi, Ardeleani stabiliți în România, trebuie să stăm rușinați la o parte, dacă mai avem cătuș de puțin simțemant de dignitate.

Am găsit aici și inimă curată, și bunăvoiță necondiționată, și spirit de jertfa și cunoștință deplină a tuturor, și pricepere politică, dar, în loc de a profita de toate aceste, am privit ani de zile de-a rândul, cum oamenii de nimic au cărit necerări de nimic, pe cei mai vrednici dintre filii neamului nostru.

Astfel am ajuns, că frații noștri pe cari de atata timp îl neliniștim, să ne ia drept un fel de calamitate, prin care îi se creiaza fel de fel de greutăți atât în țeară, că și față cu vecinii lor.

N-au ajuns încă lucrurile, unde Maghiarii ar dori să le vadă, și Ardeleanul tot mai poate găsi adăpost pe pământ. În România, dar dragostea frâțească a slabit, căci în viață comună e comună și vinovăția. Dacă numai puțini sunt vinovați de abusiile săvârșite, sunt mulți vinovați fie de lipsă de pricepere, fie de a nu fi fost în stare nici să impedeze abusul, nici să lumineze pe cei lipsiți de pricepere.

In gândul celor depriși a calcula cu factori siguri, Români din regatul ungur nu mai trec ca mai nainte, drept oameni pe care se poate pune temei, căci drept masse zăpăcite, care nu sunt în stare să deosebească cu siguranță ceea-ce este bine de ceea ce este rău pentru ele și astfel ușor pot să fie amăgite și duse pe căi greșite.

Lucrul acesta nu e adevărat. Adevărul e numai, că Românul e cam târziu la minte, se gândește azi, își rumpe gândul înțeles, își da hotărîrea pe față abia poimâne și tot mai doarme odata mai înainte de a se porni la fapta. Au înțeles ei totuști cine anume, când și cum a săvârșit abusiile, ce fei să a produc înstrăinarea și care e calea cea bună, dar apădenea e lină și Românul se urnește cu anevoie.

Adevărul acesta însă numai Români din regatul ungur ei însăși pot să-l dovedească.

Cum? — aceasta o știu ei foarte bine. Cătă vreme s-au iubit între densusi, ei au fost o putere elemențară, care le impunea dușmanilor temere, amicilor incredere și tuturora respect, și frații lor din România, levantini ori nelevantini, se făleau cu dinșii. Învățăbiți însă între dinșii și tratându-se unit pe altă de misel, simbrișă, slugi nemernice ori trădători, ei nu pot decât să-i învelească pe dușmani și să întristeze adene pe cei ce le doresc binele.

Străinii au să rămână Ardeleani ori și unde pe față pământul, dacă nu vor să-i facă patrie adevărată pe pământ unde s-au născut, unde și au petrecut luminoasele zile ale copilariei și unde zac osemintele parintilor săi. Sunt ei destul oameni ca să impună respectarea drepturilor ce li se cuvin și concetațenilor săi, și guvernului țările lor, numai însă dacă știu să se iubească cu statornicie unit pe altă și să respingă fară de milă pe cei ce umbla să-i învățăbească.

Nu brațele, ci inimile dău stăpânirea lumească, și n'au Ardeleani să fie iubiți de nimic, dacă ei însăși nu se vor iubi între densusi.

Ioan Slavici.

STERGEREA TIMBRELOR DE ZIARE. În ședința de ieri a camerei ungare ministrul de finanțe Lukács László a pus pe biroul camerei proiectul de lege despre sistarea obligatorială de timbre pentru calendar, ziare, avanțuri, publicații în ziare și reviste atât pentru cele din patrie, că și privitor la diferența de taxă, ce se cerea centru foile cari să se săsose din străinătate.

După dispozițiunile proiectului timbrele pentru calendar încețează cu 31 Decembrie 1900, cari pentru ziarele din patrie, cum și pentru foile și revistele din străinătate — cu 30 Ianie 1900.

După căldările nevendute, dar timbrate pentru anul 1901, competența de timbru se restituie în bună gata tuturor editorilor, ducă acestia în anul 1-a Decembrie 1900 le depun la direcția financiară respectivă și dacă acelea peste tot n'au fost folosite de loc.

Toate calendarile tipărite pentru anul 1900 se pot vinde netimbrate în tot cursul anului curent.

Scrisoarea dlui D. Stordza.

DI D. Stordza, șeful partidului național-liberal, a adresat ziarului „Veința Națională“ din București următoarea epistolă:

In acest moment procesul Hallier preocupează foarte mult opinia publică în România. Nu este numai vorba de pretențiile domnului Hallier sau de instituirea unui tribunal arbitral extraordinar; opinia se emotivează și de procedurile întrebuințate de către apărarea domnului Hallier. Advocații săi nu s'au mulțumit cu presentarea probelor ce le credeau trebui noioase cauza lor, ci au alegat, pe largă reclamații exorbitante, atacuri în contra onoarei Regatului român, în contra guvernului și a agenților săi.

Fîndcă avocatul domnului Hallier, în nepotrivire cu ce se putea aștepta cu drept dela un om având o situație înaltă în țară, a găsit nemerit să vorbească de o împregnare, în care ar avea un rol o persoană importantă, pe care o numia, cred că este de datoria mea a relata faptele petrecute. Îndată ce ele vor fi aduse la lumină, nu vor mai avea loc reticențele advoacatului domnului Hallier.

In 2/14 Iulie 1898, Majestatea Sa Regele sosisă la Constanța cu ocazia unei botezului celor două vapoare „Carol I“ și „Principesa Maria“, care faceau serviciul maritim între România și Constantinopol.

Cu această ocazie, Majestatea Sa visă lucrările portului. Domnul Hallier, chiar pe sănătate, împreună cu alte explicații, a dat Regelui și guvernului, pe care-l prezidam, asigurările cele mai positive despre bubul mers al lucrărilor.

Abia plecase însă Majestatea Sa din Constanța, și domnul Hallier se adresă către mine, semnalându-mi situația critică în care se află și care-l punea. — Îmi zise — În necesitate de a cere guvernului regal un avans de trei sute mil lei. Dinsul într-o strîmtoare, în care se află și pe care o califică de momentană, prin lipsa de incasări în ultimul moment pentru lucrări efectuate în Franță. Domnul Hallier insistă mult pentru avansarea acestor sume și declară că, lipsit de mijloace, lucrările vor suferi. La plecare, îmi remise o cerere formală adresată în acest scop ministrului lucrărilor publice.

Am observat domnului Hallier că mi se părea de straniu acest demers și în particular faptul de a mi-se adresa mie, deoarece avuiese ocazia unei în zilele din urmă să intrețină cu ministrul respectiv și cu ținutul care dirigea lucrările. Adăgat că oprirea posibilă a unor lucrări evaluate la peste 19 milioane, din cauza unei sume de trei sute mil lei, demonstrează o situație puțin în raport cu increderea pusă în persoana sa și cu asigurările date de el chiar în ajun în prezentă Regelui.

Domnul Hallier se scuza, invocând imposibilitatea în care se aflase de a face aceste demersuri mai înainte, fiindcă situația actuală venise pe neașteptate.

La întoarcerea mea în București, examinai această chestiune cu ministrul lucrărilor publice și amendoi am fost de acord, că cererea dñi Hallier nu era fundată pe stipulațiile contractului său și era cu atât mai inadmisibilă, cu că ministrul se afla în imposibilitate de a avea un avisul dñi Duca, atunci absent, și care conducea lucrările portului Constanța și cunoștea mai bine amănuntele acestei întreprinderi.

Domnul Hallier veni în București la 8/20 Iulie spre a afla rezultatul demersului său. Îl comunicai, că contractual și legea contabilității împiedicau guvernul de a da urmare cererii sale. Atunci îmi declară că, afăndu-se pentru moment sleit de mijloace, aceasta era pentru dñsul o lovitură de moarte și că, spre marea sa mânoare, se vedea obligat de a încheta lucrările.

Era evident, că dacă lucrările portului Constanța ar fi fost opriate, consecințele nu puteau fi decât dăunătoare, nu numai pentru interesele domnului Hallier, dar și pentru ale Statului. Prin însăși efectele sale, simplă întârziere pricinuită dezvoltării economice a României, atât de îngrijit calculată, ar fi fost desigur resimțită în toată țara. Situația însă era cu atât mai gravă, cu că Majestatea Sa Regele era în ajunul plecările sale la Petersburg, unde îl însoțiam, și era imposibil de a lăsa în urmă o chestiune încurcată, de o importanță atât de mare.

Am fost dator, bine înțeles, să expun Majestatei Sale Regelui situația creată de neputință pe neașteptate desvăluină a domnului Hallier.

Având, ca totdeauna, în vedere interesele regatului, Regele hotărî de a veni personal în ajutorul dñi Hallier și binevoi să-i înainteze prin mijlocirea mea acel trei sute mil lei.

Această sumă fu remisă de mine domnului Hallier, căruia nu i-am făcut cunoștuță proveniență.

Domnul Hallier însă îmi lăună următoarea recipisă:

Subscrisul recunoște și a primit dela domnul D. Sturdza, președintele consiliului ministrilor al României, personal și cu titlu gratuit, suma de trei sute mil lei, pe care mă angajez să înapoia după cum urmează:

fr. 150.000 la 31 Decembrie viitor.
fr. 50.000 la 1 Martie 1899.
fr. 50.000 la 1 Aprilie 1899.
fr. 50.000 la 1 Mai 1899.

În total trei sute mil lei, pe care domnul Sturdza mi-l înșinăză, ca să pot face față unor trebuințe necesare actualmente pentru a continua

a conduce cu bine lucrările mele de construcție ale portului Constanța, adăgând, că sunt adânc recunoșător de grajiosul concurs, ce a binevoit să-mi ia în această circumstanță și asigurându-l de înțregul meu devotament.

București, 9/21 Iulie 1898.

Adrien Hallier.

Trebue observat că situația era atât de încurcată în acel moment pentru domnul Hallier, făcă nu facu nici o observație asupra faptului insolit, că nu reclamam dobânză pentru timpul cât dispunea de sume atât de importante și pe care spusesem că le împrumutase de la o casă de bancă în numele și pe creditul meu.

La 3 Decembrie 1898 primii o scrie scrisoare domnul Hallier, prin care mă rugă să prelungesc cu un an scăndările înăpoierii celor trei sute mil lei, omitând și de această dată de a se preocupa de chestiunea dobânzilor.

Din ceea-ce precede, reiese pentru orice om imparțial și de bună credință, că domnul Hallier nu a decât un concurs sincer din partea guvernului român în greașa strîmtoare pe care o străbatea în luna lui Iulie 1898 și care provenia din fapte independente de guvernul regal; că dñi Hallier a datorit generosității Majestăței Sale Regelui un ajutor important, în afară cu totul de previzionile contractului său; și că dacă domnul Hallier a ajuns să inteneze căteva luni mai târziu lucrările portului Constanța, nu datoră aceasta de către proprietatea sa situată în portul Constanța.

Trebue să adăug, că n'au cerut domnului Hallier asigurarea vreunei recunoașteri și că termenul ambelor sale scrisori sunt expresiunea propriilor sale simț-nințe, pe care le accentuează făcă mai multă căldură prin graiu.

In ceea-ce privește cel trei sute mil lei, pe care Majestatea Sa a binevoit să le numai pentru a împedeca prăbușirea întreprinderii, sunt în situație de a le cunoaște destinația, dacă vor fi vreodată restituiri: Regele II destinașă chiar din capul locului unui asil de înfirmi și de bărani a societății „Regina Elisabeta“.

Bine voști, domnule redactor, a publică aceste lămuriri în primul număr al ziarului d-voastră și a primi, cu mulțumiri mele, asigurarea prea distinselor mele considerații.

D. A. Sturdza.

București, 16/29 Martie 1900.

Din Dietă.

— Ședința de la 2 Aprilie n. —

După câteva ședințe din urmă, de puțină însemnatate, camera maghiară-jidăna a avut eri, în 2 Aprilie, o ședință din cele mai celebre.

Obiectul de desbatere a fost apropierea sau proiectul de lege despre bugetul statului pe anul 1900.

Referentul proiectului a fost deputatul ovreu Neményi Ambrus, care a terminat insistând pentru primirea proiectului, nemodificat.

Revisuirea legilor pagâne.

Primul orator al ședinței, deputatul partidului poporale contele Ioan Zichy, prin argumente țără și cunoscute astă în țară întreagă, a cerut revisuirea legilor politice bisericesti, accentuând relele enorme și calamitățile produse de aceste legi în toate păturile societății din țară. Astăzi — a zis oratorul — doresc aceasta chiar și protestanții, cei mai aprigi sprințiori! la început ai acestor legi imorale și pagubitoare. Ar fi dar vremea, ca revisuirea acestora să se facă că mai urgent. Cuvinte de laudă ale oratorul pentru protestanți și pentru liberalism, numai pună și umărul la clădirea podului de aur către revisiune, numai să ajute cu totul la lecuirea ranelor pricinuite de legile politice bisericesti. Proiectul din discuție însă nu-l primește.

După contele a vorbit Kossuth Ferencz, care a respins cererea antevorbitorului. Dinsul nu poate suferi și nu îngăduie, ca confessionalismul să fie amestecat în politica maghiară.

Guvernul a depășit terenul legal.

In continuarea vorbirii sale Kossuth a invins aspru guvernul, că acum a deviat

și dela legea din 1867. A presintat apoi un proiect de rezoluție, în care cere că proiectul bugetului să nu fie primit de cameră, deoarece — zice — guvernul nu vrea să respecte legea. În treacătul său a mai aruncat în față guvernului, că prea mult cedează în felurile chestiilor și afaceri; de pildă: în afacerea „școală române din Brașov“ (? Red.), în chestia „Hier“ și „Jelen“ etc. Prin urmare dinsul și partidul său nu primesc bugetul.

In același ton a vorbit și Ugron Gabor, mai accentuând, că prea mult se închină guvernul maghiar capitalului nemțesc. Eată — zice — piața de bani a Neamțului a impins în criză și pe Maghiari. Atât Ugron, că și următorul vorbitor Pichler Győző protestează că confessionalismul să fie introdus în politică. Cel ce o face aceasta — a zis ovreul Pichler — comite trădare de patrie și națiunea cu dispreț trebuie să lovească în asemenea politiciani. Nicăi el, nicăi Ugron nu votează bugetul.

Széll despre confessionalism și revisie.

Reflectând mai întâi la învinuirile ce își fac și apărându-si procedarea în ce privește cuota cu Austria, făță de care dinsul știe să apere interesele țării sale, — ministrul president Coloman Széll a respins în chipul cel mai hotărât revisiunea cerută a legilor politice-bisericești. Părerea lui este, că ranele pricinuite de politica biserică sunt deja vindecate și o revisuire a acestor legi ar destupa numai și ar învenina rănele. Guvernul, de altfel, este convins de spre avantajile legilor politice bisericăști, de spre înțelepciunea lor și că ele corespună și egalitatei de drept. (? Red.)

Nu este de loc mulțumit prim-ministrul cu partidul poporale, care și are devisa pe steagul său revisiunea, căci prin aceasta partidul acesta știe numai din nou agitațiile confesionale. Orf ce își poate atribui partidul poporale, numai faptul nu, că tinde la lecuirea razeilor. Dinsul nu ține de loc corespunzătoare programului său liberal. Conturbarea păcii între confesiunile. Alcăiurile politice bisericăști sunt fapte reale și instituții moderne, cari în toată Europa sunt numai spre binele statelor. Fericăsă se fiecare după propria sa credință — a zis dñi Széll, — noi nu vom dismembra ţara. Nu aceasta e tinta politicei maghiare; pe acest temeu nu ne vom înțelege unii cu alții.

Proiectul bugetului a fost apoi primit în general, și după pauză ministrul de finanțe a presintat camerei proiectul de lege despre stergerea timbrelor de ziare și calindare, care a fost predat comisiunii competente.

Alegeri sinodale în comitatul Hunedoarei.

(Coresp. part. a „Tribunul Poporului“).

Cu prilejul colegiului de alegere preoțescă în Ilia dñ Augustin A. Nicoard și-a tinut vorbirea de program pentru ținuta să în viitor și o dare de seamă despre ținuta sa din trecut față de cercul Iliei și față de Sinod. La sfîrșit a fost vîn acclamat.

La scrutinul cercului Geoagiu, s-a virșit la Hondon de către dl comisar consistorial Augustin A. Nicoard a repetat același lucru. La sfîrșitul scrutinului a indemnăt preoții, învestitorii și pe toti bărbații de încredere fruntași ai cercului, ca să înființeze reunii de înmormântare, biblioteca parochială pentru popor și tinerime, să sprințească ziarale populare, reunii economică din Orăștie; să contribue mai mult la susținerea protopopului de azi și a protopopiatului Geoagiu, ca atare, în durerosă contracicere cu sinodul protopopesc, care a hotărât stergerea tractului, după moartea dlui protopop Vasile Pipos. Unele părți, care trag la Dova — precum Soimul, Fornădia, Chișcădaga, Nevoișul, Vălișoara, Hărău, Barsău, Uroiul, Cert giul s. a. — să treacă

la tractul Dova, ear reședința să se mute la Geoagiu, unde a fi dintr-o început și unde trag cele comune la judecătoria cercului, unde obvin și alte interese materiale. Prin podul dela Geoagiu se săzile sale și școala agricolă regyle lui, este astăzi un lăzitor, administrativ politic și primul raug pentru acele părți Ortodoxia aci trebuie întărită și dintrată, ca din centrul cel mai faimos parohii numeroase din Gădău și biserici frumoase încă sunt a tariel Geoagiului.

Intrebarea cu alegerea reprezentantului o lasă altcum dl comisar consistorial într-o deschisă, care trebuie să studiază și cumpărtă. Tractul însă trebuie negreșit susținut cu orice către că e interes de viață peatru.

Trecând la Ven. consistor, a lăzit pe bărbații de încredere și respect, precum și la obiceiul căpătul bisericei, căbanic și înțelept barbat. Îndeaproape la sprințirea preoților, învestitorii cari sunt scutul firesc al pororii îndeamnă la iubire și conlucrare pe toti cari au fost pentru unul dintre cel aleși ori nealeși ei. Toate acestea le a expus dl comisarul Muntean, ca program comun, la acestuia.

Un membru

Moldova copleșită de judecături.

Citim în „Apărarea Națională“ curești:

In timpul săptămânei de Februarie până Sămbăta Mare s-au născut în orașele capitale 471 ortodoci și 158 jidovi, și 42 ortodoci și 109 ovrei, sporind la judecătura cu:

93 ortodoci și 49 jidani,

după cum se specifică în următoare (După ce dă bulenii, cu dovezile de statistică, urmează):

Cititorii, cari urmăresc să publicarea acestor tabele să mănușeau putut vedea, că în orașe din țară în cari populația doar descrește neîncetat, ești ce sporește contiștiu. Astfel sunt Tînceni, Iași, Pitești, R-Sărăt, Ralalte, care se pot vedea din tablă.

Populația din Călărași, dăzut că până acumă, totuși nu aici un individ!

In fașă se nasc numai în fata de 30 de ovrei; în Bacău și 7 jidovi; în Dorohoi 5 jidovi; Fălticeni 3 ortodoci, 8 în Piatra 9 ortodoci și

Care-i viitorul Moldovei?

NOUTAT

Arad, 3 Ap

„Neamurile“ turtite în bătăi și bătăi. Ceea-ce au susținut în alegerile sinodale, în tate, ci curată — turtice. Înseamnă că ale neamurilor, pro-povest și Timișoarei, s-au pronostică contra fostului regim megalomanic și ridicol, reușind dñ A. Micu. La Timișoara însă abia s-a ales în virtutea patru director la bancă. In Buteni și pescu abia a intrunit vre o parte de oproape 1000 de către dl N. Mădin. Di Ciontei și trei cercuri unde candida Raina și Chișineu, dl dr. pomană de mandat.

Banatul cel față, unde neamurile se credeau *acădă*, a osădit și el fără drept de așa, sistemul sub care a gemut un sfert de veac.

Scoala de fete română cu internat din Arad este una din așezările lăsate în stare cat se poate de incurcată de foștul episcop. Așa de zile scoala a funcționat fără să avă director ori directoare de studii. În ultima sedință a Consistorului, pentru a se face regulă și a împedea dezvoltarea săzicănd a scoalei, s'a numit un director de studii în persoana dlui Ioan Petran, profesor la Seminar, bărbat cult, bland și modest. Avem toată speranță, că sub direcția dlui Petran scoala de fete va lăsa, în toate privințele, un avantaj mai semnificativ și se vor leuvi toate scăderile constatați prin ancheta recentă ce s'a făcut.

Proces

pentru lesa Majestatis. De

câteva zile s'a pornit cercetare criminală

în contra unui anume *Langerman* Mihaly și

căpăținător

în districtul Gölniczba'ya) pentru vătămașa persoanei Majestății Sale. Pentru ex-

emplu

teră

comună, judele de intrucție din Gölnicz-

banya, procurorul regesc din Casovia. Sunt

cază și vor fi ascultați peste 22 de m-

ori.

Vingă, căpățină de pe vremea Ma-

reșei Teresia era oraș, de aci încolo va fi

numul comună mare. Aceasta din cauza

asa a cerut populația, ne mai putând

suporta cheltuielile enorme orășenești, în

durma cărora darea suplimentară ajunsese

la 42%.

Ministrul a închiriat cererea și astfel

mulțime de domișori, carl au adus orașul

la faliment, o să rămână deocamdată —

disponibil.

Necrolog. Laurențiu Maximilian, co-

misar de poliție în Brașov fiul preotului Ioan

Maximilian din Stupciu (înălțat Brașov), după

superioritatea indelungată a răposat Vineria tre-

ată, în 1730 Martie, în etate de 47 ani.

Inmormântarea

i-să s-a făcut în chip demn

Duminica, în 1 Aprilie st. n. Fie-i țărna

soare!

*

Limba română la gimnasiul din Fă-

găras. Ministrul unguresc de culte și in-

strucție publică s'a indurat a dispuse ca

începere de la anul școlar viitor limba

română să se propună ca studiu extraordi-

nator la gimnasiul de stat din Făgăras.

*

Cum „combat” ziarele din România.

Se vede că pe confrății de la ziarul „Tim-

șoș”

seria de articole ale lui Brote

II

care doar mai rău de cat pe cei de la „Tri-

ună”. Cel puțin așa reiese din felul cum

se întimpină articoli d-lui Eugen Brote, de-

de

spre care scriu:

„Mai acum cătăva timp un d. Eugen

Brote, dezertor din armata de la Seghedin”

etc. etc.

Va să zică întocmai cum „Evenimentul

combate” mai zilele trecute intru-

niile partidului național-liberal, zicănd:

„Colectivisti care au cercat să intro-

ducă limba maghiară în școlile române din

Ardeal”...

*

Vorba e însă că așa nu se face lu-

mină, ci discuția se coboară pe un teren,

unde noi nu vom urma pe confrății de la

ziarele conservatoare din București.

*

Totală intunecime de soare. În 28

Mai a. c. va fi o totală intunecime de

soare. Acest rar fenomen însă numai în

Portugalia, Spania și în Algarve va fi vizibil.

Un de importanță stenographică extraordi-

nă asemenea fenomen, astronomi și alți

științevani din toate părțile lumii se prepară

pe drum spre Algarve, ca să văză și să stu-

dieze acest rar fenomen al naturii.

*

Mort în mâinile gendarmilor. Foile

maghiare li-se raportează din comuna Ozora,

în gendarmeria de acolo a detinut pe un

om, care în decursul interrogatorului și

între sulitele gendarmilor a căzut jos și a

murit. Casul a fost raportat imediat jude-

cării militare din Seghedin, care va avea

constată pricină morții subite a deținu-

torului.

*

Sunt bănuieți, că moartea i-a pro-

venit în urma maltăților neomenești ale

gendarmilor.

*

Pentru Academia de muzică din

București. Foile din România vestesc, că

societatea „Teatrul Popular” din Bucu-

resti va da pe la sfîrșitul lui Aprilie un

festival artistic, în sala Ateneului, pentru

sporirea fondului Academiei de muzică și

artă dramatică ce se va deschide cu in-

ceperea anului școlar 1900—1901. Tot în

acest scop va scoate și un album cu auto-

grafe, ce se va vinde cu prețul de un leu.

*

Emigrarea Ovrelor. Cetim în Orientul

din Galați: „Duminică, cu trenul de

11 s. m. vor sosi în orașul nostru, venind

din Foșani, emigrati evrei în număr de

288 de iniți, care se vor imbarca pe în-

țăul vapor plecând spre Anatolia, la Eski-

kisir. El sunt condusi de către dl Flitmann,

dentist din Foșani.

*

De asemenea se fac pregătiri de emi-

grare și în Pască și Bucecea. Emigrati

vor trece prin orașul nostru spre a luce-

torul care îi va duce la Australia.

*

La universitatea din Viena se va

crea, spune „România Musicală”, un institut

de istorie muzicală. Noul așezămînt

i-să dărui

de către ducele de Cumberland opere

complete ale lui Händel, ear de către

Dr. Neustadt o frumoasă colecție de in-

strumente de muzică. Un mare pian de

concert a fost dăruit de Bösendorfer.

*

Tiganii primejdioși. Se vestește din

orașul Agria, că zile și septembrie de-a

rindul sumedenii de spargeri și fururi s-au

înit în mai multe comune din comitatul

Heves. În timpul din urmă gendarmeria a

aflat, că enoromele hoti au fost săvârșite

de tiganii torturari. Pornea în urmărirea

caravanei, gendarmeria a întâlnit pe mai

multă

înțări

dintre tiganii, carl nu de mult

fugiseră din arrestul comunei Füzes Abony,

facându-și loc prin păretele zidului. Voind

să-i prindă Vineria trecută seara și să-i

arescă, gendarmi au pătit-o de tot rău.

Tigani hoti au dat nașvala asupra gendar-

milor, i-au desarmat, i-au desbrăcat de

haine și i-au băut cumplit, apoi au luat-o

la sănătoasa.

*

Elevă „fine de siecle”. Foile maghiare

publică caracteristica stire, că o copila de

14 ani din Hódmező-Vásárhely, fiica unui

măcelar și elevă la școala civilă de fetițe

de-acolo, a început de odată să se simtă

rău în clasă, așa că a trebuit să plece

acasă. Imediat după ce a trecut pragul

caselor, — elevă a născut un copilă.

Astfel

elevă școalei civile a isprăvit repede cu

școala și azi se numără și dinsă — în-

tre-mame.

</

